

Sa hafiske dove Bajramu Dizdareviću u Tuzima kod Podgorice

CRNA GORA DOBILA HAFIZA NAKON 65 GODINA

Sjećam se kako nam je h. hafiz Ismet ef. Spahić, kada smo prije petnaestak godina snimali dokumentarni serijal *Hifz i hafizi u Bosni i Hercegovini*, dok se prisjećao vremena kada je odlučio da počne učiti hifz i u tome istrajao nakon dugih godina komunističkog režima u kojima nisu promovirani novi hafizi, govorio kako *nije džaiž (dozvoljeno) živjeti u krajevima gdje nema hećima i hafiza*. Bog čuva domove i krajeve u kojima se uči Kur'an i žive hafizi! Zato smo bili neizmjerljivo sretni kada je Bajram, sin Vahida i Senije Dizdarević, rođen 20. 02. 1996. godine u Tuzima, nedaleko od Podgorice, student treće godine Fakulteta islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu, pred Komisijom za hifz Rijaseta IZ u BiH i pod znalačkim mentorstvom svoga muhaffiza, hafiza dr. Kenan Musića, uspješno proučio cijeli Kur'an. Naša sreća bila je utoliko veća što je Bajram Dizdarević prvi hafiz u Crnoj Gori, šezdeset i pet godina od preseljenja na Ahiret hafiza Hasana Hadžiablahovića. To je bio dovoljan razlog da krenemo u Crnu Goru, u Podgoricu jer je u Tuzima, rodnom mjestu novog čuvara Kur'ana u Crnoj Gori, u subotu 10. decembra 2016. godine bio veliki dan, mubarek dan, historijski dan. Jednostavno, bili bismo uskraćeni zapregršt radosti i ushićenja da nismo

prošetali jedinstvenim haremom i mezaristanom Nizamske džamije u Tuzima koju čuvaju raritetni safovi starih nišana što podsjećaju na usnulu stražu a potom se uputili u Ćazim-begovu džamiju gdje je proučena dova iuručena idžazetnama hfz. Bajramu Dizdareviću.

Najznačajniji događaj u historiji muslimana u Crnoj Gori u 19. i 20. stoljeću

Prostor je bio premali da primi sve prijatelje, rodbinu i poznanike koji su došli svjedočiti događaju koji ne pamte ni starosjedioci Tuza. I zato će se pamtili. Vjerovatno će ga najviše pamtili hafiz Bajram Dizdarević, njegovi roditelji, četverica braće, rodbina, prijatelji i komšije u Tuzima. Na poseban način Medresa Sultan Fatih koju je kao učenik generacije uspješno pohađao hafiz Bajram Dizdarević od 2010. do 2014. godine, njezini poletni i gostoljubivi profesori i odgajatelji na čelu sa aktualnim direktorom Fuadom Ćekićem i cijela Islamska zajednica u Crnoj Gori koja u mladom hafizu vidi novu snagu i polet potrebne Zajednici. Kada se kao svršeni medrese Mehmed Fatih trebao otisnuti na pučinu u potrazi za znanjem, njegovi profesori i odgajatelji su mu savjetovali studij na Fakultetu islamskih nauka u Sarajevu. „To je ono što IZ Crne Gore treba“, riječi su kojim su ga ispratili u svijet, prisjetio se njegov profesor Džemal Dacić. Jer, nije tajna „Sarajevo je naša Mekka“, kazao nam je Zejno Omeragić, odgajatelj u Medresi Mehmed Fatih, koji je svoje najljepše dane proveo u Gazi Husrev-begovoj medresi i na Fakultetu islamskih nauka,

Riječi dobrodošlice i izraze radosti i sreće brojnim gostima, prijateljima, studentima i profesorima Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu uputio je pomoćnik reisa Crne Gore Rahman ef. Kačar. Hafiz dr. Kenan Musić je na dan dodjele idžazetname bio izaslanik reisu-l uleme IZ-e u BiH, Husein ef. Kavazovića, izaslanik dekana FIN-a, prof.dr. Zuhdije Hasanovića, muhaffiz, ali prije svega brat i prijatelj. Hafiz Musić je, u nadahnutom i emotivnom obraćanju istakao kvalitetan hifz Bajrama Dizdarevića, a brojnu omladinu i učenike i učenice Medrese pozvao je da ” žive islamske vrijednosti”. Prisutnima u Ćazim-begovoj džamiji obratio se i reis Rifat ef. Fejzić ističući da je hafiz Bajram Dizdarević prvi hafiz Medrese Mehmed Fatih koja je u vremenu koje svjedočimo postala istinski čuvar islama u Crnoj Gori. „Od mekteba do Medrese je put Islamske zajednice u Crnoj Gori. Dug je to bio put a od otvaranja medrese ova hafiska dova je najznačajniji događaj u historiji muslimana u Crnoj Gori u 19. i 20. stoljeću. Ovim je medresa opravdala svoje postojanje“, istakao je reis Fejzić. Odabrane odlomke iz Kur’ana na svečanosti u Ćazim-begovoj džamiji učili su hafizi iz studijske generacije Bajrama Dizdarvića, Davud Efendić i Ahmed Mrahorović. Radost su podijelili i ostalih tridesetak studenata i studentica FIN-a koji su svoj boravak u Crnoj Gori iskoristili i za posjetu islamskom centru u Baru i Ulcinju.

Muslimani Crne Gore očekuju veću participaciju u političkom životu

Islamska zajednica u Crnoj Gori postoji od kada postoje i muslimani u ovom podneblju. Prihvatanje islama počelo je prvih godina 16. i trajalo do početka 20. vijeka. Taj period predstavljao je vrijeme Osmanlijske uprave, apsolutne ili ograničene. Nakon Berlinskog kongresa 1878. godine muslimanima se priznalo pravo na formiranje islamske vjerske zajednice u Crnoj Gori čime im je zagantovano pravo na vjeroispovijest, šerijatsko suđenje, vjersku službu, na imovinu...

U viševjekovnoj postojanosti Islamske zajednice u Crnoj Gori, njenom statusu u različitim vremenskim okolnostima, političkim previranjima, promjenama vlasti i režima, gubljenjem teritorijalnog prostora s jedne, ili prihvatanjem novih okolnosti svoga djelovanja s druge strane, Islamska zajednica i njeni pripadnici bili su izloženi teškim potresima, traumama, neizvjesnosti opstanka i djelovanja. Određeni režimi su se na osoran i grub način odnosili prema Zajednici i njenim pripadnicima. Nisu bili pošteđeni životi muslimana, njihov opstanak, imetak. Nestao je znatan dio kulturne baštine vijekovima sticane, džamije, mešdžidi, medrese, ruždije, turbeta, vakufi. Raspadom zajedničke državne zajednice Jugoslavije 1992. Crna Gora čini državnu zajednicu Srbije i Crne Gore. Na referendumu održanom 21. maja 2006. godine Crna Gora je izglasala nezavisnost i 28. juna 2006. godine postala je 192. članica UN-a.

Danas Crna Gora obuhvata površinu od 13.812 km², a prema popisu iz 2003. godine ima 672.656 stanovnika. Od tog broja muslimani čine 24%. Oni su djelimično participiraju u najvišim nivoima vlasti Crne Gore, javljaju se kao ministri i pomoćnici ministara u različitim resorima. Budući da su svojim glasovima uticali i na samostalnost Crne Gore kao i izbor njezinih aktualnih lidera, zaslužuju više i očekuju više.

U viševjekovnoj postojanosti Osmanlija na prostorima Crne Gore, uz mektebe, postojalo je i više medresa. One su bile stjecište znanja i obrazovanja iz kojih je izlazio veliki kadar obrazovnih i vjerskih službenika, poznatih alima i muderrisa. Ove institucije imale su presudnu ulogu u razvoju islama na prostorima Crne Gore.

Demokratizacijom sistema devedesetih godina prošlog stoljeća, kao i demokratizacijom društvenih prilika u Crnoj Gori, javljalo se sve više interesovanje za vjerskom naobrazbom. Na takvu vrstu školovanja odlazilo se u druge države što je otežavalo budžet vjernika i finansiranje učenika. Iz tih razloga, te iz želje da se omladina uči u matičnoj zemlji, a time i

da se veže za svoju zemlju, Islamska zajednica u Crnoj Gori stavila je sebi u obavezu kao najprioritetniji zadatak izgradnju medrese.

Današnja medresa u Podgorici je četverogodišnja srednja vjerska škola, koja je počela sa radom školske 2008/09. godine i ima status srednje škole opšteg obrazovanja. Osnivanjem ove institucije novim generacijama predat je najljepši dar za očuvanje i razvoj islama i islamske duhovnosti na prostorima Crne Gore. Ove godine Medresa Mehmed Fatih je ispratila petu generaciju maturanata i prvu generaciju maturantica, njih jedanaest. Hafiz Bajram Dizdarević jedan je od prvih i najljepših plodova rada ove odgojnoobrazovne institucije.

Zehra ALISPAHIĆ

